

Akran Zorbalığının Sonuçları Nelerdir?

Akran Zorbalığı Nedir?

Akran zorbalığı saldırgan bir davranış türüdür ve üç temel özelliği bulunmaktadır:

- Karşı tarafa bilinçli ve kasıtlı olarak zarar vermeyi amaçlaması
- Tekrarlayıcı ve sürekli olarak yapılması
- Çocuklar arasında güç dengesizliği olması.

Araştırmalar, akran zorbalığının okul öncesi dönemde başladığını, ilkokulun sonlarına doğru arttığını, ortaokulda en üst seviyeye ulaştığını ve lisenin son sınıflarındaysa azaldığını göstermektedir

Akran Zorbalığı Türleri

Akran zorbalığı kendisini sözel, fiziksel, siber ve sosyal zorbalık olarak göstermektedir.

Akran zorbalığı okuldaki tüm öğrencileri, öğretmenleri ve okul ortamını olumsuz yönde etkilemektedir. Akran zorbalığının çocuklar üzerinde kısa ve uzun vadeli olmak üzere fiziksel, psikolojik, sosyal ve duygusal etkileri vardır

Akran Zorbalığını Nasıl Anlayabilirsiniz?

Çocuğunuzun zorbalık yaptığını gösteren işaretler

- Farklı ortamlarda saldırgan davranışlar gösterme
- Öğretmen ve yetişkinlerin sözünü dinlememe, onlara karşı gelme
- Akranlarını baskıyla yönetme ve kontrol etme
- Başkalarının duygularına karşı duyarsız olma, zayıf empati becerisi

Zorbalığa Maruz Kalan Çocuk Ve Ergenler İçin Sonuçlar

- Üzgün, çaresiz ve değersiz hissetme
- Düşük özgüven ve benlik saygısı
 - Depresyon ve kaygı
 - Arkadaşlık ilişkilerinde problemler
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)
- Okula gitmeye karşı isteksizlik
 - Düşük akademik başarı
 - Kendine zarar verme davranışları

Zorbalık Yapan Çocuk ve Ergenler İçin Sonuçlar

- Okula uyumda güçlük
- Düşük akademik başarı
- Dışlanma, yalnız kalma, sevilmemesi
- Sosyal ilişkilerde güçlük
- Erken yaşlarda sigara, alkol ve madde kullanma riski
- Saldırgan ve suça yönelik davranış gösterme

Çocuğunuz Zorbalık Yapıyorsa Ne yapabilirsiniz?

- Çocuğunuzla zorbalık hakkında konuşun
- Zorbalık davranışlarına onay vermediğinizi belirtin
- Çocuğunuza yardımcı olun fiziksel ceza vermeyin
- Çocuğunuzun sosyal ve duygusal becerilerini (paylaşma, yardım etme, duygularını ifade edilmesi) geliştirmesi konusunda destekleyin okulu bilgilendirin !

Zorbalık Davranışına Maruz Kalma Olasılığı Yüksek Olan Çocuklar

- Kendine güveni ve benlik saygısı düşük (örn. kendini aptal, başarısız, beceriksiz olarak tanımlama)
 - Pasif, utangaç, çekingen, içe kapanık
- İtaatkâr ve boyun eğici kişilik özelliklerine sahip
 - Arkadaş ortamında çoğunlukla endişeli, kaygılı ve güvensiz davranışlar sergileyen
- İletişim ve sorun çözme becerilerinin zayıf olması
- Zorbalığa uğradıktan sonra ağlama ve geri çekilme tepkisi veren
- Farklı fiziksel gelişim gösteren çocuklar (örn. aşırı kısa boylu/uzun boylu, aşırı zayıf/kilolu)
- Dezavantajlı gruplar (örn. fiziksel veya zihinsel engeli olan, dil/aksanı farklı olanlar, göçmen/etnik azınlık gruba üye olanlar)

Çocuğunuzun Zorbalığa Maruz Kaldığını Gösteren İşaretler

- Vücudunda morluk, çizik, yara gibi belirtiler
- Okuldan kıyafetleri yırtılmış, dağılmış, kirli olarak dönmesi
- Normalde okulu sevmesine rağmen okula gitmek istememesi
- İçe kapanma, ağlama
- Her an kötü bir şey olacakmış gibi endişeli ve tedirgin davranma
- Arkadaşlarıyla birlikte olmak istememe, kendini uzaklaştırma
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)

Çocuğunuz Zorbalığa Maruz Kalıyorsa Neler Yapabilirsiniz?

- Çocuğunuzla konuşun ve onu destekleyin
- Zorbalıkla baş edebilmesi için ona yardımcı olun
- Çocuğunuzun sosyal ve duygusal beceriler geliştirmesi konusunda destekleyin
- Okulu bilgilendirin

Zorbalık Yapan Öğrencilerin Özellikleri

- Başkalarını yönetmeyi seven, başkaları üzerinde egemenlik kurmayı ve güçlü olmayı isteyen
- Başkalarının duygularına karşı duyarsız ve empati yeteneği zayıf
- Vicdan, utanç ve pişmanlık duyguları zayıf
- Şiddete karşı olumlu bir tutuma sahip
- Problem çözerken saldırgan çözüm yollarını kullanan
- Düşük öz denetim (kendisini kontrol etme) becerilerine sahip
- Farklılıklara karşı tahammülsüz
- Düşünmeden, tepkisel ve aceleci davranan, çabuk sinirlenen
- Yalan söylemeye veya hile yapmaya eğilimli

• Zorbalığa maruz kalan çocukların aileleri?

- Aşırı koruyucu, kollayıcı ve kontrolcü ebeveynler (çocuklar bağımsızlık ve kendine güven konularında sorunlar yaşayabilirler.)
- Farklı aile yapısı (tek ebeveynli)
- **Anne ile ilişki:** Erkek çocukların anneleri ile çok yakın duygusal ilişki kurma eğilimi, annelerinse çocuklarına yaşından daha küçükmüş gibi davranma eğilimi
- **Baba ile ilişki:** Uzak ve mesafeli bir ilişki, babalar genelde ya aşırı eleştirel ya da tamamen ilgisiz

Zorbalık Yapan ve Zorbalığa Maruz Kalan Öğrenciler

- Zorbalık rolleri arasında en riskli grup
- Kendisinden güçlü olanların zorbaca davranışlarına maruz kalan ve kendisinden daha güçsüz olana zorbalık yapan
- Zorbalığa uğradığında öfkeli hissettiği için şiddete başvurmuş
- Arkadaşları tarafından kolaylıkla kışkırtılabilen ve başkalarını kışkırtan
- Aceleci, öfkeli, çabuk sinirlenen

Zorbalık yapan çocukların aileleri?

- İlgisiz, sevgisiz ve sıcaklıktan yoksun bir aile ortamı
- Fiziksel veya duygusal istismar uygulayan ebeveynler
- Tutarsız ebeveyn tutumları, sınır problemi, aşırı ilgi
- Saldırgan davranışları hoşgörü ile karşılayan ebeveynler
 - Problem çözümünde fiziksel güç kullanan ebeveynler
- Kardeşleri tarafından zorbalığa uğrayan veya kardeşlerine zorbalık yapan çocuklar
- Farklı aile yapısı (tek ebeveynli)
 - Ev ortamında saldırgan davranışları öğrenen çocukların bunu okulda da arkadaş ve öğretmenlerine karşı uyguladıkları tespit edilmiştir.

Hazırlayan:

Büşra ASLAN

Psikolojik Danışman / Rehber Öğretmen

Kaynak: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Müdürlüğü